

PROGRAMA

DIJOURS 12 DE MARÇ DE 2009

Sala de Víctor Siurana, Universitat de Lleida.

9:00 h Lliurament de credencials als participants

9:15 h Acte d'inauguració

9:45 h Primera sessió. Presideix i modera: Dr. Prim Bertran, professor titular de la Universitat de Barcelona.

• DR. FEDERICO CORRIENTE, catedràtic de la Universidad de Zaragoza, "Huellas lingüísticas de secanos y regadíos en el occidente islámico".

• DR. FÉLIX RETAMERO, professor agregat de la Universitat Autònoma de Barcelona, "La cuestión dels secans a al-Andalus".

• DR. JOSÉ CRISTOBAL CARVAJAL, investigador postdoctoral a la University of Sheffield i DR. MIGUEL JIMÉNEZ, investigador de la Universidad de Granada, "Opciones sociales de regadío y de secano. Estudio de caso en la Vega de Granada".

Debat

16.30 h Segona sessió. Presideix i modera: Dr. Francesc Fité, professor titular de la Universitat de Lleida

• DR. YASSIR BENHIMA, investigador postdoctoral a l'Institut Historique Allemand de Paris, "Introduction à l'étude de la territorialité nomade: pratiques socio-économiques et organisation de l'espace chez les populations nomades au Maghreb médiéval".

• DR. MATEUSZ WILK, assistent a l'Institut Històric de la Universitat de Varsòvia, "Les espaces marginaux dans les textes andalous jusqu'au ve/xie siècle. Quelques remarques méthodologiques".

• DRA. ROSA VARELA, professora assistent de la Universidade Nova de Lisboa, "O mundo rural, no Sul do actual território português, durante os séculos XII-XIII".

Debat

DIVENDRES 13 DE MARÇ DE 2009

9.00 h Sortida amb autocar davant la plaça Víctor Siurana. Visita guiada per DR. JESÚS BRUFAL, investigador postdoctoral a la Universitat degli Studi di Siena, pels elements que conformen l'espai rural lleidatà de frontera: el hisn i l'alqueria d'Alguaire, el molí fariner i el pou de gel d'Almenar, la sèquia de Pinyana i el castell medieval d'Algerri.

Dinar de curs a Algerri, Local Social de l'Ajuntament d'Algerri

16.30 h Tercera sessió. Presideix i modera: Dr. Jordi Bolós, professor titular de la Universitat de Lleida.

• DR. IÑAKI MARTÍN VISO, investigador "Ramón y Cajal" de la Universidad de Salamanca, "Territorios supraldeanos y control del espacio agro-ganadero en el centro de la Península Ibérica (siglos X-XIII)".

• DR. CARLOS LALIENA, catedràtic de la Universidad de Zaragoza, i SR. JULIÁN M. ORTEGA, investigador del Seminario de Arqueología y Etnología Turolense, "Estructuras agrarias y despoblados de los siglos XII y XIII en el Bajo Aragón feudal".

Debat

18:30 Sessió d'avaluació

19:00 Retorn amb autocar a Lleida

Inscripció del curs:

Per matricular-vos presenteu-vos a la Secretaria d'Història (espai 2.11 de l'Edifici del Rectorat), o envieu-nos les vostres dades personals a: medieval@historia.udl.cat

Import de la inscripció del curs: 30 €

(inclou participació a les sessions, dinar de curs, transport i lliurament de crèdits)

Reconegut amb 1,5 crèdits de lliure elecció.

Seu del curs:

Saló Víctor Siurana, Universitat de Lleida, plaça Víctor Siurana, 1 (dijous 12).

Local Social de l'Ajuntament d'Algerri (divendres 13).

Informació del curs:

Grup de Recerca Consolidat en Estudis Medievals, "Espai, Poder i Cultura" de la Universitat de Lleida (espai 1.02), o consultar: www.medieval.udl.cat.

Direcció

Flocel Sabatè, catedràtic d'Història Medieval de la Universitat de Lleida, i director del Grup de Recerca Consolidat en Estudis Medievals, "Espai, Poder i Cultura".

Coordinació

Jesús Brufal, investigador postdoctoral a la Università degli Studi di Siena, i coordinador de l'àmbit d'arqueologia medieval del Grup de Recerca Consolidat en Estudis Medievals, "Espai, Poder i Cultura".

Secretaria

Francesc Rodríguez Bernal, Universitat de Lleida; Ferran Arnó, Universitat de Lleida; Guillem Roca, Universitat de Lleida.

Consell Assessor

Flocel Sabatè, Javier Faci, Josefina Planas, Xavier Terrado, Amancio Isla, Julián Acebrón, Maria Bonet, Joan J. Busqueta, Francesc Fité, Isabel Grifoll, Màrius Bernadó, Albert Velasco.

Organitza:

Ajuntament
d'Algerri

Grup de Recerca Consolidat
ESPAI, PODER I CULTURA
Universitat de Lleida

Col·laboren:

CONSELL COMARCAL DE LA NOGUERA

Universitat de Lleida
Vicerectorat de Recerca

INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCS
Fundació Pública de la Diputació de Lleida

Ministerio
de Ciencia
e Innovación

Generalitat de Catalunya
Departament d'Innovació,
Universitats i Recerca

Patrocina:

IV CURS INTERNACIONAL D'ARQUEOLOGIA MEDIEVAL

ELS ESPAIS DE SECÀ

LLEIDA-ALGERRI, 12-13 DE MARÇ DE 2009

PROFESSORS ASSISTENTS:

Dr. Prim Bertran

Dr. Federico Corriente

Dr. Félix Retamero

Dr. Francesc Fité

Dr. José Cristobal Carvajal

Dr. Miguel Jiménez

Dr. Yassir Benhima

Dr. Mateusz Wilk

Dra. Rosa Varela

Dr. Jordi Bolós

Dr. Iñaki Martín Viso

Dr. Carlos Laliena

Sr. Julián M. Ortega

El Grup de Recerca Consolidat en Estudis Medievals “Espai, Poder i Cultura” de les Universitats de Lleida i Rovira i Virgili organitza el IV Curs Internacional d'Arqueologia Medieval. Proseguim així el repte, endegat en les tres edicions precedents, de conjuminar recerca i docència per pal·liar un buit massa pregon en la formació especialitzada com és l'arqueologia medieval. Volem contribuir a assolir una millor interpretació de les arrels medievals del territori, el coneixement de l'estructuració física de la societat, la valoració de l'intens patrimoni cultural i la necessitat d'intercanviar els eixos explicatius dins una visió de conjunt.

Els espais de secà configuren una innovadora perspectiva de recerca i renovació en la investigació del període medieval. Partint d'una atenció preferent per l'espai andalusí i la seva posterior transformació a través del pas per la frontera, ens apropem als espais de secà per apreciar com perfilen un àmbit econòmic i social, tot combinant-se amb els sistemes de regadiu i tot identificant-se amb usos ramaders i amb determinades formes d'ocupació humana del territori i d'organització espacial. Els espais de secà esdevenen així un fil conductor que ens permet aprofundir en el millor coneixement de la societat andalusina, dels canvis inherents a la frontera i de les noves societats sorgides després de la conquesta feudal.

El Grupo de Investigación Consolidado en Estudios Medievales “Espai, Poder i Cultura” de las Universidades de Lleida y Rovira i Virgili organiza el IV Curso Internacional de Arqueología Medieval. Proseguimos el reto iniciado en las tres ediciones precedentes, de unificar la investigación y la docencia para paliar un vacío en la formación especializada como es la arqueología medieval. Queremos contribuir a asumir una mejor interpretación de las raíces medievales del territorio, el conocimiento de la estructuración física de la sociedad, la valoración del intenso patrimonio cultural y la necesidad de intercambiar los ejes explicativos dentro de una visión de conjunto.

Los espacios de secano configuran una innovadora perspectiva de investigación y renovación de la investigación del período medieval. Partiendo de una atención preferente por el espacio andalusí y su posterior transformación mediante el avance de la frontera, nos acercamos a los espacios de secano para apreciar cómo perfilan un ámbito económico y social, que se combina con los sistemas de regadío y se

identifican con usos ganaderos y con determinadas formas de ocupación humana del territorio y de organización espacial. Los espacios de secano devienen así un hilo conductor que nos permite profundizar en el mejor conocimiento de la sociedad andalusí, de los cambios inherentes de la frontera y de las nuevas sociedades surgidas después de la conquista feudal.

The Medieval Studies Consolidated Research Group “Espai, Poder i Cultura” at the Universities of Lleida and Rovira i Virgili is organising the IV International Medieval Archaeology Course. With this, we continue the challenge, begun in the three previous editions, of combining research and teaching to mitigate such a large void in specialised training in medieval archaeology. We wish to contribute to a better interpretation of the medieval roots of the territory, knowledge of the physical structuring of the society, a valuing of the cultural patrimony and the need to exchange the axes of explication within a global vision.

The dry-land areas configure an innovative perspective for research and renovation of studies into the medieval period. Starting from preferential attention to the Andalusian area and its posterior transformation with the passing of the frontier, we approach the dry-land areas to appreciate how they define an economic and social field, combining with the irrigation systems and identifying them with livestock uses and specific forms of human occupation of the territory and spatial organisation. The dry-land areas are thus a research line that allows us to deepen our knowledge of Andalusian society, the changes inherent in the frontier and the new societies that arose after the feudal conquest.

Le Groupe de Recherche Consolidé en Études Médiévales «Espai, Poder i Cultura» des Universités de Lleida et de Rovira i Virgili organise le IVe Cours International d'Archéologie Médiévale. Nous poursuivons ainsi le défi, entamé dans les trois éditions précédentes, de combiner recherche et enseignement pour pallier un vide trop profond dans la formation spécialisée comme l'archéologie médiévale. Nous voulons contribuer à parvenir à une meilleure interprétation des racines médiévales du territoire, de la connaissance de la structuration physique de la société, de la mise en valeur de l'important patrimoine culturel et de la nécessité d'échanger les axes explicatifs dans une vue d'ensemble.

Les espaces de terrain sec configurent une perspective de recherche innovatrice et de rénovation dans l'investigation scientifique de la période médiévale. Partant d'une attention préférentielle pour l'espace andalousin et sa postérieure transformation à travers le passage par la frontière, nous nous approchons des espaces de terrain sec pour apprécier comment ils profilent un domaine économique et social, tout en se combinant avec les systèmes de terrain d'irrigation et tout en s'identifiant avec des usages d'élevage et avec certaines formes d'occupation humaine du territoire et d'organisation spatiale. Les espaces de terrain sec deviennent ainsi un fil conducteur qui nous permet d'approfondir dans la meilleure connaissance de la société andalousine, des changements inhérents à la frontière et des nouvelles sociétés surgies après la conquête féodale.

Il Grup de Recerca Consolidat en Estudis Medievals “Espai, Poder i Cultura” dell'Universitat de Lleida e dell'Universitat Rovira i Virgili organizza il IV Corso Internazionale di Archeologia Medievale. Continuiamo così nell'impegno, iniziato nelle tre edizioni precedenti, di combinare ricerca e docenza per colmare un vuoto troppo grande in una formazione specializzata come l'archeologia medievale. Vogliamo contribuire a realizzare una miglior interpretazione delle radici medievali del territorio, alla conoscenza della strutturazione fisica della società, alla valutazione dell'intenso patrimonio culturale ed al bisogno di scambiare gli assi esplicativi all'interno di una visione d'insieme.

Le aree non irrigue configurano un'innovatrice prospettiva di ricerca e rinnovamento nell'investigazione del periodo medievale. Partendo da un'attenzione speciale per l'area di Al-Andalus e la sua successiva trasformazione attraverso il passaggio dalla frontiera, ci avviciniamo alle aree non irrigue per notare come definiscono un ambito economico e sociale combinandosi con i sistemi irrigui e identificandosi con abitudini di allevamento e con determinate forme di occupazione umana del territorio e di organizzazione spaziale. Le aree non irrigue diventano così un filo conduttore che ci permette di approfondire nella migliore conoscenza della società di Al-Andalus, dei cambiamenti inerenti alla frontiera e delle nuove società nate in seguito alla conquista feudale.